

Undervisningsministeriet. København, den 19. Februar 1921.

Journ. Nr. 1611/21.

Ved det af den til Minde om Hans Majestæt Kong Frederik VIII oprettede Radiumsfond for nylig afholdte Landsmøde blev det godtgjort, at Radiumsbehandlingen her i Landet grundet paa Mangel paa Radium ydes paa en saa utilstrækkelig Maade, at det ikke kan siges at være den danske Nation værdigt. Til det yderste udnyttede Dag og Nat det Radium, der raades over, men Forholdene er ganske fortvivlede, og Gang paa Gang maa Patienter, der lider af inoperabel Livmoderkræft, og for hvem Radiumsbehandling byder en Mulighed for endelig Helbredelse, afvises og derved udleveres til den sikre Død.

Forsaaavdt Radiumsterapien her i Landet ikke skal gaa sin Undergang i Møde, staar det for Forretningsudvalget for Radiumsfonden klart, at der maa handles hurtigt for at forøge Landsbeholdningen af Radium og bringe Radiumsbehandlingen paa Højde med de Krav, som maa kunne stilles til et Land paa Danmarks kulturelle Niveau. Til Løsning af denne Opgave kræves dog meget betydelige Pengemidler; thi Radium er et kostbart Stof, men er paa den anden Side, naar det først er anskaffet i tilstrækkelig Mængde, en Kraftkilde, som i en uoverskuelig Aarrække er udtømmelig, hvortil kommer, at intet Stof kan siges at være uoverkommelig dyrt, naar det tages i Betragtning, hvilke Fond af Lidelser der derved kan afhjælpes, og hvor mange Mennesker der ved Radiums Hjælp kan faa deres Levealder forlænget.

Forretningsudvalget er dog klart over, at det ved egen Hjælp ikke kan løse Spørgsmaalet. Skal der opnaas et tilfredsstillende Resultat, maa Staten træde hjælpende til. At Radiumsbehandlingen er en Samfundsopgave, hvortil Staten ikke bør nægte sin Medvirken, har ogsaa staaet klart for vore skandinaviske Nabolande, og en Sammenligning mellem, hvorledes Radiumsbehandlingen har udviklet sig i de 3 skandinaviske Lande, vil ogsaa tydeligt vise, hvor langt Danmark staar tilbage i Løsningen af denne Sag.

I Sverige har man saaledes i Stockholm det berømte Radiumhem, hvis Leder, Professor Gösta Forssell, er en af de mest fremragende Førere paa Radiumsbehandlings Omraade. Ved privat Indsamling lykkedes det Professor Forssell at rejse denne Anstalt for Radiumbehandling i 1910. Fra ret beskedne Forhold flyttede Hemmet 6 Aar efter ind i 2 treetages Bygninger med 32 Sengepladser og i Besiddelse af alt, hvad der kræves af en fuldt moderne Klinik. Radiumhemmet har en Radiumbeholdning paa henimod 1 Gram og raader over en Kapital paa ca. 1½ Mill. Kr., skaffet til Veje dels ved frivillige Bidrag, dels med store offentlige Fondsmidler og ved Bevilling fra Rigsdagen. Radiumhemmet indtager en førende Stilling paa Radiumsforskningens Omraade, og de Resultater, der her er opnaaede, har været forbavsende gode. Saaledes er f. Eks. ikke mindre end 28 pCt. af de paa Hjemmet behandlede ganske haabløse, inoperable Tilfælde af Livmoderkræft blevet helbredet, medens til Sammenligning Kirurgerne ikke tør regne med en højere Helbredelsesprocent end 18 pCt. af Patienter, hvis Sygdom er saa lidt fremskredet, at Radikaloperation kan udføres.

I Norge har man ved Hjælp af „Kræftuger“ og paa anden Maade indsamlet 1 200 000 Kr., hvortil kommer, at Stortinget yderligere til dette Formaal har henlagt ca. 125 000 Kr. aarlig i 8 Aar, saaledes at der i det hele raades over 2 200 000 Kr.

Derimod har Radiumsterapien herhjemme i Sammenligning med i Norge og Sverige arbejdet under trange Forhold. Alt i alt har der staaet en Kapital paa noget over ¼ Mill. Kr. til Raadighed for denne. Des vanskeligere har Forholdene været, fordi Tilliden til denne Behandling blev forskertset ved et imod denne rettet stærkt Angreb. Et yderligere Opraab til Offentligheden i Almindelighed om Støtte vilde efter dette være resultatløst, og en Henvendelse til enkelte Rigsmænd har ikke baaret Frugt, saaledes at man har maattet nøjes med de Midler, som ved første Indsamling blev rejst, hvortil kommer 50 000 Kr., som Staten i sin Tid har givet til Indkøb af Radium.

Med Erfaringen andetsteds fra for Øje har Forretningsudvalget beregnet, at der til Opnaaelse af Mulighederne for en ny Æra for Radiumsbehandlingen i Danmark nødvendigvis vil medgaa mindst et Beløb af 1 Mill. Kr. og Udvalget har derfor andraget Ministeriet om, at der til Indkøb af Radium fra Statens Side stilles et Beløb paa ¾ Mill. Kr. til Raadighed, eventuelt fordelt paa 3 Aar under Hensyn til den for-